

βολισμοῦ δὲν ἡφανίσθη, ἢ, ὅπου τοῦτο συνέβη, ἀναγένεται αὐτήν.

Μόλονότι ἡ πεῖρα τρόπον τινὰ ἐμετρίασε τὸν βαθύμον τῆς ἐκ τοῦ βουπυεμβολισμοῦ ἐλπίζομένης ὠφελείας, ἔξακολουθεῖ ὅμως εἰσέτι ἐν τῶν μεγίστων ἀγαθῶν ἀρ' ὅσα ἐδωρήθησάν ποτε εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ή ἐκ τῶν φυσικῶν εὐλογιῶν θνῆσις ἡτο περίπου εἰκοσιπέντε τοῖς ἑκατόν· ἐκ δὲ τῶν προσβαλλομένων μετὰ τὸν βουπυεμβολισμὸν ἐννέα μόνον τοῖς ἑκατὸν ἀποθνήσκουσι. Τῶν ἐκ τῆς νέας μεθόδου ὠφελειῶν ἔχομεν τραχὸν μαρτύριον τὴν ἐλαττωθεῖσαν ποσότητα τῶν θανάτων καὶ τὴν αὐξηθεῖσαν διάρκειαν τῆς ἀνθρωπίνου ζωῆς· οὕτω, ἐνῷ τὸ 1780 ἡ ἐτησία θνῆσις ἡτον ἔνας εἰς τεσσαράκοντα, τὸ 1821 ἡτον ἔνας εἰς πεντήκοντα δικτώ. Εἶναι δὲ τοῦτο πολὺ μᾶλλον ἀξιοσημείωτον, ὡς πρὸς τὰ τέκνα,—τὰ πρὸ τοῦ νῦν συνεχῶς γινόμενα θύματα τῶν εὐλογιῶν. Πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ βουπυεμβολισμοῦ ἀπέθνησκον εἰς τὸ Λονδίνον ἔξηκοντα τέκνα τοῖς ἑκατὸν, τεσσαράκοντα δὲ τοῖς ἑκατὸν εἰς δλην τὴν Ἀγγλίαν, ἐνῷ εἰς τὸ διάστημα τῶν εἴκοσι· ἐτῶν ἀπὸ 1810 μέχρι 1830 οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι ἥλαττωθησαν εἰς τριάκοντα καὶ εἴκοσι τοῖς ἑκατόν. Άληθεύει μὲν ὅτι ἡ ἐπὶ τὸ κρείττον μεταβολὴ αὐτῇ δὲν πρέπει ν' ἀποδοθῇ ἐξ δλοκλήρου εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῶν εὐλογιῶν, ἀλλὰ βέβαια κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος· καὶ μάλιστα ἐπειδὴ ἡ φοβερὰ αὐτὴ νόσος, καὶ ὅτε δὲν ἀπέβαινε θανατηφόρος, ἔθετε τὰ σπέρματα πολλῶν ἄλλων ἀσθενειῶν. Ὑπάρχει δὲ καὶ ἄλλος στογασμὸς, κατώτερος μὲν, πλείστου ὅμως λόγου ἀξιος, ὅτι τὸ κεφάλαιον τῆς ἐκ τῶν εὐλογιῶν προσωπικῆς ἀσχημίας, τυφλώσεως, κλπ., ἀμέτρως ἥλαττωθη. Εἶναι μὲν ἀπίθανον ὅτι ἡ νόσος αὐτῇ θέλει ἐκριζωθῆν ἀπὸ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἡ δύναμις αὐτῆς ἐμπορεῖ πολὺ μᾶλλον νὰ σμικρυνθῇ, καὶ νὰ περισταλθῇ ἡ σφαῖρά της διὰ γενικωτέρου συστήματος βουπυεμβολισμοῦ. Διότι καὶ μεταξύ μας, καὶ εἰς σχεδὸν πᾶσαν ἄλλην χώραν, εύρισκονται ἀκόμη πολλοὶ, μάλιστα ἐκ τῶν πτωχοτέρων τάξεων, οἵτινες ἡ ἐκ προλήψεως, ἡ ἐξ ἀγνοίας, ἡ ἐξ ἀδιαφορίας, παραμελοῦσι τὸ σωτηριώδες τοῦτο προσφυλακτικόν.

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΦΡΙΚΑΝΟΣ ΗΓΕΜΩΝ.

ΟΤΕ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος περιήρχετο καθυποτάσσων τὴν οἰκουμένην, ἔφθασεν εἰς χώραν τινὰ τῆς Ἀφρικῆς, ὃπου οἱ ἀνθρώποι, κεχωρισμένοι ἀπὸ τοῦ ἐπιλοίπου κόσμου, κατέκουν εἰρηνικῶς ἐν καλύβαις, καὶ δὲν ἐγνώριζον τίποτε περὶ πολέμων ἢ δορικτητόρων. Ὁ Ἀλέξανδρος, παραστάς ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος τοῦ λαοῦ τούτου, ἔλαβε τὴν πλέον φιλόξενον ὑποδοχήν. Ὁ ἡγεμὼν

παρέθηκεν εἰς αὐτὸν φοίνικας, σῦκα, καὶ ἄρτον, ὅλα ὅμως χρυσᾶ. “Τί!” ἡρώτησεν ὁ Ἀλέξανδρος, “ἐδῶ τρώγετε χρυσόν;” “Σὲ παρέθηκα χρυσὸν,” ἀπήντησεν ὁ ἡγεμὼν, “διότι εἰς τὴν πατρίδα σου ἔχετε ὀρίστην τροφὴν, καὶ ἦτον ἀδύνατον νὰ ἔλθῃς ἐνταῦθα πρὸς κῆπτον αὐτῆς.” “Δὲν ἦλθον διὰ τὸν χρυσὸν σου,” εἶπεν ὁ Ἀλέξανδρος, “ἄλλ' ἐπεδύμουν νὰ γνωρίσω τὰ ἔθη σας.” “Τρώντε;” ἀπεκρίθη ὁ ἄλλος. “λοιπὸν παράμενε μεϑ' ἡμῶν δσον χρόνον ἐπιθυμεῖς.”

Ἐνῷ συνδιελέγοντο, ἦλθον δύο πολῖται νὰ κριθῶσιν. Εἶπε δὲ ὁ ἡγεμὼν, “Παρὰ τοῦ ἀνδρὸς τούτου ἡγόρασα χωράφιον, καὶ σκάπτων αὐτὸν εύρηκα θησαυρὸν, δις τις φυσικὰ δὲν εἶναι ἴδικός μου· διότι ἐγὼ ἡγόρασα μόνον τὴν γῆν, καὶ δχι τοὺς ἐν αὐτῇ κεχρυμμένους θησαυρούς· ἀλλὰ μ' δλον τοῦτο, ὁ πωλητής δὲν θέλει νὰ λάβῃ αὐτὴν ὅπισω.” Ὁ κατηγορούμενος ἀπεκρίθη, “Είμαι ἐπίσης εὐσυνείδητος καθὼς ὁ συμπολίτης μου· ἐγὼ ἐπώλησα τὴν γῆν καὶ πᾶν τὸ ἐμπειριχόμενον, θένει καὶ τὸν θησαυρόν.”

Ο κριτής ἐπανέλαβε τοὺς λόγους αὐτῶν, ὥστε νὰ βεβαιωθῇ δτι ὁρδῶς ἐννόησε τὴν ὑπόθεσιν· μετά τινα δὲ σκέψιν εἶπε, “Σὺ, φίλε μου, ἔχεις νίόν;” “Μάλιστα.” “Καὶ σὺ θυγατέρα;” “Μάλιστα.” “Αἰλοιπὸν, ὁ νίός σου ἀς νυμφευθῆ τὴν θυγατέρα τούτου, καὶ τὸ νέον ἀνδρόγυνον ἀς λάβῃ τὸν θησαυρόν.” Ὁ Ἀλέξανδρος ἐφαίνετο ἐκπεπληγμένος. “Εἶναι ἡ ἀποφασίς μου ἀδικος;” ἡρώτησεν ὁ ἡγεμὼν. “Οχι διόλου,” ἀπήντησεν ὁ Ἀλέξανδρος, “ἄλλα μὲ ἐκπλήντει.” “Εἰς τὴν πατρίδα σου πῶς ἤθελε συμβιβασθῆν αὐτην ἡ διαφορά;” “Νὰ σὲ εἴπω τὴν ἀλήθειαν,” ἀπεκρίθη ὁ Ἀλέξανδρος, “ἀμφότεροι ἤθελον τεθῆν ὑπὸ φύλαξιν, καὶ ὁ θησαυρὸς ἤθελεν εἰσέλθειν εἰς τὸ βασιλεὺκὸν ταμεῖον.” “Εἰς τὸ βασιλεὺκὸν ταμεῖον!” ἡρώτησε μὲ ἀπορίαν ὁ ἡγεμὼν. “Λάμπει ὁ ἥλιος εἰς τὴν πατρίδα σου;” “Βέβαια.” “Βρέχει ἐκεῖ;” “Μάλιστα.” “Παράδοξον! Εύρισκονται ἐκεῖ ἡμερα, χορτοφάγα ζῶα;” “Πολυειδῆ.” “Λοιπὸν,” εἶπεν ὁ ἡγεμὼν, “διὰ τὰ ἀδεῖα ταῦτα ζῶα συγγκωρεῖ τὸ πανάγαθον Ον νὰ λάμπῃ ὁ ἥλιος, καὶ νὰ πίπτῃ ἡ βροχή. Σεῖς οἱ ἀνθρώποι εἰσθε ἀνάξιοι τοισύτων χαρίτων.”

ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΑΓΑΘΟΠΟΙΟΥΝΤΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΑΚΟΠΟΙΟΥΝΤΑ.

“ΔΙΕΡΧΕΣΘΕ ΕΥΕΡΓΕΤΟΥΝΤΕΣ.” Ναὶ, χριστεπώνυμε τοῦ Κυρίου λαὲ, καὶ ἡμεῖς ὁφείλομεν διέρχεσθαι τὸν βίον ἀγαθοποιοῦντες ἄλλήλους, τὸ κατὰ δύναμιν ἔκαστος, κατὰ τὴν θείαν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς φιλαδελφίας. Τοῦτον, ἀδελφοί, τὸν βραχὺν καὶ μάταιον βίον πάντες διερχόμεθα ὡς παραδίται καὶ διαβάται· “Γενεὰ πορεύεται, καὶ γενεὰ ἐρχεται·” Συνεχῆς τις ὁδὸς πρόκειται εἰς ἡμᾶς ἡ παροῦσα ζωὴ παρατεταμένη, καὶ διηρημένη καθ' ἡλικίας, ὡς ἂν εἰς σταθμούς· καὶ ἀρχὴ μὲν τῆς ὁδοιπορίας ἡ γέννησις, τέρμα δὲ τοῦ δρόμου ἡ τοῦ τάφου σκη-

νή. Ἐκεῖ, τέλος, καταντῶσιν ἄπαντες, οἱ μὲν πρωϊμώτερον, οἱ δὲ κατόπιν καὶ ὄψιαίτερον, οἱ δὲ καὶ μετέπειτα, διελθόντες δὲ ὅλων τῶν σταθμῶν. Διαφέρει δὲ τῶν ἄλλων ὁδῶν ἡ τοῦ βίου πορεία κατὰ τοῦτο μάλιστα· καθότι, τὰς μὲν συνήθεις ὁδούς, ὅσαι φέρουσιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, δύναται τις καὶ ἄπαξ καὶ πολλάκις, καὶ γοργὰ καὶ ἀργὰ, καὶ δπως καὶ ὅταν θέλῃ, βαδίσαι, καὶ μὴ βαδίσαι μηδόλως ὁ μὴ βουλόμενος· ἄλλὰ τὸν δρόμον τοῦ βίου πᾶς ἀνθρωπος, ὅστις ἄπαξ περάσῃ τῶν μητράων ὡδίνων τὰς πύλας, ἀναγκάζεται ἔπειτα βαδίζειν συνεχῶς καὶ ἀδιακόπως, προχωρῶν πρὸς τὸ τέλος ἀνεπίστροφος καὶ δρομαῖος. Βάδιζε! λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ χρόνος, ὃς βαρύς ἔπεικτης καὶ διωκτης, ἀδυσώπητος ἐφεστώς· καὶ ἡμέρα καὶ νὺξ καὶ ὥρα πᾶσα σοβαρῶς ἐπαναλαμβάνει. Βάδιζε! ποῦ; πρὸς τὸν τάφον! Ἐκεῖ σὲ περιμένει ἡ ἀπ' αἰῶνος στηλογραφητίσσα διαθήκη ἔκεινη τοῦ Αἰωνίου, Θανάτῳ ἀπὸ ποθανῆ! Ἐκεῖ παραδώσεις τὸν χοῦν εἰς τὸν χοῦν. Σὺ δὲ πρὸς τὸν ὑψιστὸν Δημιουργὸν σου μεταχωρήσεις, τὸν Θεὸν τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκὸς, οὕτινος ὁ ἀκούμητος ὄφθαλμὸς ἄνωθεν ἐπιβλέπει εἰς ὅλα τῆς ὁδοιπορίας σου τὰ διαβήματα καὶ τὰς πράξεις· “Αἱ ὁδοὶ ἡμῶν ἐναντίον αὐτοῦ διὰ παντός· οὐ κρυβήσονται ἀπὸ τῶν ὄφθαλμῶν αὐτοῦ, καὶ ἀπαντά τὰ ἔργα ἡμῶν ὃς ὁ ἥλιος (φανερὰ) ἐνώπιον αὐτοῦ.” Ἐπειδὴ λοιπὸν ὑπάρχει τοιαύτη καὶ ἀναγκαία καὶ ταχεῖα καὶ ἀνεπίστροφος ἡ τοῦ βίου ὁδοιπορία, μένει πλέον εἰς ἡμᾶς ἡ φροντίς, ἵνα πάντες βαδίζωμεν ἐτοιμαζόμενοι πρὸς τὴν μεγάλην ἔκείνην ἀποδημίαν. Γίνεται δὲ ἡ τοιαύτη ἐτοιμασία, ὅστις ἔκπληρωμεν τῆς πρὸς Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης τὰ νομοθετημένα χρέον. Βαδίζεις, ἀδελφὲ, καθ' ὅλους τοὺς σταθμοὺς τῆς ζωῆς “ἐν ὁδῷ δικαιῶν”; ἔχεις λύχνον τοῖς ποσὶ σου, καὶ φῶς ταῖς τρίβοις σου, τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ; κατευθύνεις καὶ κατορθοῖς τὴν ὁδόν σου καὶ νεώτερος καὶ ἔνως γήρως καὶ πρεσβύτερου, στοιχῶν κατὰ τὰς ἐντολὰς τῆς θείας δικαιοσύνης; τότε διέρχη εὐεργετῶν, καὶ διῶ προχωρεῖς, τοσούτω μᾶλλον προκόπτεις εἰς τὸν διὰ τῆς εὐσεβείας ἀγιασμὸν καὶ καθαρισμόν. “Καὶ ὁ ἄγιος ἀγιασθήτω ἔτι.” Καὶ φθάνεις εἰς τὸ τέρμα πλήρης ἀγαθῶν ἐλπίδων, ὃς ἔργάτης πιστὸς, ὅστις ὑπάγει πρὸς τὸν Δεσπότην, ἀποληφόμενος τοῦ καμάτου τὸν μισθόν. Κληθεῖς εἰς τὸν κόσμον ὑπὸ Θεοῦ, ἐπλήρωσας τὸν σκοπὸν τῆς ἀποστολῆς σου, καὶ ἐπιστρέφεις εὐελπίες πρὸς αὐτόν. “Ο ἀγαθοποιῶν ἔκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν, ὃ δὲ κακοποιῶν οὐκ ἔγνωκε τὸν Θεόν.”

Βαδίζεις πάλιν κατὰ τὸ θέλημα τῆς σαρκός; καὶ περιπατεῖς, οὐ καθώς σε κέκληκεν ὁ Κύριος, ἀλλ' ἐν ἀνομίαις ποικίλαις, ἀδικῶν καὶ τύπτων τοὺς συνδολούς; Καὶ τότε διέρχη, καίτοι κακεργετῶν καὶ κακοποιῶν, ἀλλ' ὅμως διέρχη καὶ τότε, καὶ διαβαίνεις ταχέως, οὐδὲ γίνονται τὰ βήματά σου χρονιώτερα καὶ βραδύτερα δι' ὅσας συγχρόνως μετ' αὐτῶν συνεχίζεις πράξεις τῆς ἀδικίας. Καὶ τότε, βῆμα ταχύ! καὶ

φθάνεις κακοδαίμων εἰς τὸ τέρμα, παρομοιάζων ἀπονενομένον κατάδικον, ὅστις, φέρων ἐπὶ τοῦ τραχήλου τὸ σχοινίον τῆς ἀγγόνης, ἀτακτεῖ καὶ ἀσχημονεῖ καθ' ὁδὸν, ἀπαγομένος εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης. “Ηδη, φέρ' εἰπεῖν, διαβαίνεις τῆς ἀνθράξ τεότηος τὸν σταθμόν. Πορεύεσαι ἐν ὁδῷ ἀμαρτωλῶν; καταχρᾶσαι τῆς ἡλικίας τὴν ἀκμήν; ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ, πρὸς ὃν ὑπάγεις, Δημιουργοῦ σου, κράζων, ὡς ὁ ἄθεος ἔκεινος τοῦ Ιώβ, “Ἀπόστα ἀπ' ἐμοὶ· ὁδούς σου εἰδέναι οὐ βούλομαι;” πορεύου, καὶ καταρρύπου, καὶ ἀδίκει, διότι θέλεις· “Ο ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι, καὶ ὁ ὥρπων ῥυπωσάτω ἔτι.” ἀλλ' ὅμως—βάδιζε! Εφασας ἥδη εἰς τὸν εὐπαγῆ τῆς ἀνδρικῆς ἡλικίας σταθμόν. Πάλιν ἔκτείνεις χεῖρας εἰς ἀνομίας; καὶ, ἐφ' ὃσον μακρύνεις τὴν πορείαν, συμμακρύνεις καὶ τὴν ἀλυσιν τῶν ἀδικιῶν σου; καὶ κρύπτεις κατὰ τοῦ συνοδίου σου σκάνδαλα καὶ παγίδας ἐν ὁδῷ ταύτη ἥ πορεύεσθε κοινῶς; παρανόμει καὶ ἀδίκει, διότι θέλεις· “Ο ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι.” Βάδιζε! Κατήντησας, τέλος, εἰς τῆς γεροντικῆς καὶ πρεσβυτικῆς ἡλικίας τὸν σταθμὸν, τὸν σεσαθρωμένον καὶ ἐτοιμόρροπον. Πάλιν κακοποιεῖς; “οὐδὲ προσώχθισας τῇ κακίᾳ; οὐδὲ ἡβούληθης συνιέναι τοῦ ἀγαθῶν,” ἀλλ' ἔτι μένεις πεπωρωμένος, καὶ “πεπαλαιωμένος ἡμερῶν κακῶν;” ἀδίκει τὸ τελευταῖον· “Ο ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι.” Βάδιζε, καὶ ὁ τάφος ἐγγύς. Κατάβα! Πρὶν δημοσιεύσῃς τὰ ὅμματα, στρέψον τὸ βλέμμα τῆς συνειδήσεως ὀπίσω· τί βλέπεις, τί ἀκούεις; τὰ μακρὰ τῶν ἀδικημάτων σου ἔχην, καὶ τὰς κατάρας τῆς κατόπιν σου ἐπερχομένης γενεᾶς. Ἐπίστρεφον τὰς ὁψεις καὶ πρὸς σεαυτόν· μόνος ἥδη μένεις καὶ εὐσύνοπτος, ἔρημος πάντων, καὶ αὐτοῦ τοῦ δυστήνου σαρκίου γεγυμνωμένος· αὐτὴν ἔχεις τὴν ψυχήν. Φεῦ! πόστας ἔχει κηλίδας εἰς βάθος ἐντεκυίας! πόσαι μέλαιναι τῶν πράξεών σου εἰκόνες, ὡς ἀν σκιαὶ φοβεραὶ, περιστοιχουσὶ τὸ συνειδός σου· “καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν, μετ' αὐτῶν!” Ἀπόβλεψον, τέλος, καὶ πρὸς τὸ περιμένον σε δικαστήριον, οὕτινος αἱ αἰῶνισι θύραι ἥδη ἀνοίγονται ἐμπροσθέν σου. “Ω ποία φρίκη! Ω ποῖος τρόμος! Ω φεῖσαι, Κύριε· ἐλέσον, Κύριε, καὶ μὴ καταλίπης εἰς τὴν ἐσχάτην ταύτην ἀπόγνωσιν μηδένα τῶν πιστῶν σου λατρευτῶν· μηδεὶς ἡμῶν ἀποθάνοι ἐν ταῖς ἀμαρτίαις αὐτοῦ! ἀλλὰ καταξίωσον ἔκαστον ἵνα τὴν βραχεῖαν τοῦ προσκαίρου θίου πορείαν διέλθῃ εὐεργετῶν.

[Ἐκ τοῦ εἰς τοὺς Ζωισμάδας Ἐπιταφίου Λόγου τοῦ Οἰκονόμου.]

ΙΑΣΙΣ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΕΡΕΘΙΣΜΟΥ.

ΜΕ διηγήθη ποτὲ φίλος μου, διτι, μεταξὺ ἄλλων συμπτωμάτων δυνατοῦ ἐρεθισμοῦ τῶν νεύρων, ἡνωχλεῖτο παραπολὺ καὶ ὑπὲ τῆς ἀγρυπνίας. Εἰς τόσον δὲ ὑψηλὸν βαθμὸν εἶχε φθάσειν αὐτη, ὅστε, ἀν κατὰ τὸ διαστήμα τῆς ἡμέρας ἐλάμβανεν ἀφορμὴν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν κοιτῶνά του, ή θέα τῆς κλίνης καὶ η ἐνθύμησις